
463

Besluit van 5 oktober 1999, houdende regels inzake de opleiding tot en de deskundigheid van de verzorgende individuele gezondheidszorg (Besluit verzorgende in de individuele gezondheidszorg)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 29 december 1997, CSZ/BO-9720920;

Gelet op artikel 34 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg;

Gezien de adviezen van de Raad voor de beroepen in de individuele gezondheidszorg (adviezen van juni 1994 en februari 1996);

De Raad van State gehoord (advies van 16 maart 1998, No. WI3.98.0003);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 29 september 1999, CSZ/BO-9911341;

Hebben goedgevonden en verstaan:

§ 1. Titel en opleiding

Artikel 1

Het recht tot het voeren van de titel van verzorgende individuele gezondheidszorg is voorbehouden aan degene aan wie het diploma is uitgereikt waaruit blijkt dat betrokkene met goed gevolg het afsluitende examen heeft afgelegd van de opleiding tot verzorgende die is opgenomen in het Centraal register beroepsopleidingen, bedoeld in artikel 6.4.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, waarvan de deelkwalificatie verplegende elementen onderdeel heeft uitgemaakt.

§ 2. Deskundigheid

Artikel 2

Tot het gebied van de deskundigheid van de verzorgende individuele gezondheidszorg wordt gerekend:

- a. het verrichten van handelingen op het gebied van verzorging, verpleging, observatie en begeleiding in verzorgings- en niet complexe behandelings- en verpleegsituaties;
- b. het ingevolge opdracht van een beroepsbeoefenaar op het gebied

van de individuele gezondheidszorg verrichten van handelingen in aansluiting op diens diagnostische en therapeutische werkzaamheden.

§ 3. Slotbepalingen

Artikel 3

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel 4

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit verzorgende in de individuele gezondheidszorg.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 5 oktober 1999

Beatrix

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. Borst-Eilers

Uitgegeven de *negende* november 1999

De Minister van Justitie,
A. H. Korthals

NOTA VAN TOELICHTING

Het onderhavige besluit strekt tot uitvoering van de specifieke delegatiebepaling van artikel 34 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, hierna te noemen de wet. Krachtens artikel 34 van de wet kan ter bevordering van een goede uitoefening van individuele gezondheidszorg bij algemene maatregel van bestuur de opleiding tot een bij die maatregel aangewezen beroep worden geregeld of aangewezen. Krachtens artikel 34 wordt in dit besluit de opleiding tot verzorgende met de deelkwalificatie verplegende elementen, hierna te noemen de opleiding verzorgende individuele gezondheidszorg, aangewezen en wordt het gebied van deskundigheid van de verzorgende individuele gezondheidszorg omschreven.

Ingevolge artikel 116 van de wet is de Raad voor de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Raad BIG) verzocht te adviseren over de vraag welke beroepen in aanmerking komen voor regeling krachtens eerdergenoemd artikel 34 van de wet (advies van de Raad BIG getiteld: «Artikel 34-beroepen, deel I; Advies over de thans wettelijk geregelde beroepen in de individuele gezondheidszorg» van juni 1994, B4/'94). De Raad BIG heeft in eerste instantie die beroepen in ogenschouw genomen die reeds eerder wettelijk geregeld werden, waaronder het beroep van ziekenverzorgende (in de Wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters). Gelet op de indertijd bestaande onduidelijkheid over het deskundigheidsgebied van de ziekenverzorgende in relatie tot andere beroepsbeoefenaren heeft de Raad BIG zich in eerste instantie een definitief oordeel voorbehouden. Geadviseerd werd de bestaande Wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters voorlopig te handhaven. Gaandeweg is er meer duidelijkheid ontstaan als gevolg van ontwikkelingen met betrekking tot de regionale experimenten over de toekomstige vormgeving van de opleiding voor verplegende en verzorgende beroepen. Dit heeft ertoe geleid dat de Raad BIG opnieuw om advies is gevraagd over de vraag of het wenselijk is om, naast de regeling van het beroep van verpleegkundige in artikel 3 van de wet, een wettelijke regeling te treffen voor een beroep op het terrein van de verpleging en verzorging krachtens artikel 34 van de wet (advies van de Raad BIG getiteld: «Ziekenverzorgende; Advies over regeling van het beroep van ziekenverzorgende krachtens artikel 34 Wet BIG» van februari 1996, B2/'96). In het tweede advies concludeert de Raad BIG na toetsing aan de criteria voor regeling krachtens artikel 34 van de wet, zoals die zijn geformuleerd tijdens de parlementaire behandeling van de wet, dat regeling van het beroep «verzorgende nieuwe stijl» op basis van artikel 34 van de wet gewenst is. De Raad stelt dat regeling in het belang van de volksgezondheid is. Daarmee ontstaat de mogelijkheid deze beroepsgroep door een titel te onderscheiden van anderen die werkzaam zijn op het gebied van de individuele gezondheidszorg c.q. op het terrein van verpleging. Voorts acht de Raad regeling van het beroep ook uit het oogpunt van publieksvoorlichting wenselijk. Op grond van het vorenstaande deel ik het standpunt van de Raad het beroep van «verzorgende nieuwe stijl» krachtens artikel 34 van de wet te regelen.

De Raad BIG beveelt aan voor het beroep «verzorgende nieuwe stijl» de titel ziekenverzorgende te gebruiken. De Commissie Kwalificatiestructuur, die tot taak had de herstructurering van de opleidingen op het terrein van de verpleging en verzorging inhoudelijk vorm te geven, beveelt echter de titel verzorgende individuele gezondheidszorg aan (eindrapport van de Commissie Kwalificatiestructuur «Gekwalificeerd voor de toekomst», Zoetermeer/Rijswijk juni 1996). Aan beide titels zijn, zoals de Raad BIG ook memoreert, voor- en nadelen verbonden. De titel ziekenverzorgende is voor het publiek een vertrouwde en ingeburgerde beroepstitel en als

zodanig goed te onderscheiden van andere titels. Echter, de titel ziekenverzorgende verwijst naar een oude opleiding, welke traditioneel in verpleeghuizen plaatsvond. Het uitgangspunt van de nieuwe opleiding verzorgende individuele gezondheidszorg met de deelkwalificatie verplegende elementen is dat deze niet langer sectorgebonden is, maar breed van opzet is en gericht op diverse zorgsettings. De relatie met de individuele gezondheidszorg wordt zichtbaar gemaakt en er wordt een onderscheid gemaakt tussen verzorgenden binnen en buiten het domein van de individuele gezondheidszorg. Tegen deze achtergrond heeft de Commissie Kwalificatiestructuur, die bestond uit 21 vertegenwoordigers van landelijke organisaties op het terrein van verpleging en verzorging, gebruik gemaakt van de titel verzorgende individuele gezondheidszorg. Het is een beroepstitel voor een nieuwe opleiding. Alles afwegend ben ook ik van mening dat de titel verzorgende individuele gezondheidszorg uiteindelijk het meest adequaat is.

In verband met de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure (artikel 91 van de wet) is het ontwerp-besluit toegezonden aan de Tweede Kamer en de Eerste Kamer. Deze hadden geen opmerkingen. Voorts is het ontwerp-besluit in de Staatscourant gepubliceerd om gedurende drie maanden een ieder in de gelegenheid te stellen wensen en bezwaren kenbaar te maken. Er is een drietal reacties binnengekomen. Op grond van die reacties heb ik besloten om de omschrijving van het gebied van deskundigheid aan te passen.

Met betrekking tot het bij dit besluit aangewezen beroep dient krachtens artikel 34, tweede lid, van de wet het gebied van deskundigheid van hen die de desbetreffende, in dit besluit aangewezen opleiding hebben voltooid, omschreven te worden. Daarvoor heb ik mij gebaseerd op het advies van de Raad BIG ter zake. In de omschrijving van het gebied van deskundigheid wordt de aanduiding «niet complexe behandelings- en verpleegsituaties» genoemd. Het criterium «complexiteit» geeft daarbij de mate aan waarin beroepsmatige handelingen zijn gebaseerd op toepassing van routines, standaardprocedures of nieuwe procedures. In het hierboven genoemde rapport «Gekwalificeerd voor de toekomst» is aangegeven dat de verzorgende individuele gezondheidszorg in staat is te werken volgens routines, standaardprocedures en combinaties van (standaard)procedures. Op grond van de reacties is in artikel 2, onderdeel a, van het onderhavige besluit ten opzichte van het bovenstaande toegevoegd dat het gaat om het verrichten van handelingen in verzorgingssituaties. Deze toevoeging stemt overeen met het hierboven genoemde rapport van de Commissie Kwalificatiestructuur. In dit rapport staat dat de opleiding tot verzorgende individuele gezondheidszorg vooral gericht is op de verzorging. De opleiding is opgebouwd uit generieke en beroepsgerichte verzorgende deelkwalificaties, naast de deelkwalificatie met verplegende elementen. Het ligt dan ook in de rede dat het element verzorging wordt opgenomen in de omschrijving van het gebied van deskundigheid.

Het onderhavige besluit behoeft niet te voorzien in een regeling van de opleiding aangezien in het nieuwe onderwijsstelsel de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) het wettelijke kader is voor opleidingen op het niveau van middelbaar beroepsonderwijs op het terrein van de verpleging en verzorging. Deze wet is met ingang van 1 januari 1996 in werking getreden. Artikel 7.2.4, eerste lid, WEB houdt in dat indien er sprake is van beroepsopleidingen die opleiden tot beroepen op het beleidsterrein van een andere minister dan de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de eindtermen van die opleiding moeten worden vastgesteld in overeenstemming met de betrokken minister. Derhalve worden de eindtermen van de opleiding tot verzorgende individuele gezondheidszorg

vastgesteld door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, in overeenstemming met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Met betrekking tot de opleidingseisen voor de verzorgende individuele gezondheidszorg hebben de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en ik besloten aan te sluiten bij het eerder genoemde eindrapport van de Commissie Kwalificatiestructuur. In het rapport wordt een nieuw opleidingsstelsel voor verpleging en verzorging omschreven. Het bevat de kwalificatiestructuur van het opleidingsstelsel voor de verpleegkundige en verzorgende beroepen en een beschrijving van alle eindtermen. De opleiding verzorgende heeft twee uitstroomvarianten, de verzorgende individuele gezondheidszorg en de verzorgende. De opleiding van de verzorgende individuele gezondheidszorg bevat naast generiek beroepsgerichte en specifiek beroepsgerichte deelkwalificaties ook een deelkwalificatie, met verplegende elementen, die alleen bestemd is voor de uitstroomvariant verzorgende individuele gezondheidszorg.

Ook wat betreft de studieduur en studieomvang hebben de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en ik besloten aan te sluiten bij het rapport van de Commissie Kwalificatiestructuur. Dit betekent dat het een driejarige opleiding zal zijn van 4800 studiebelastingsuren (SBU). Voor de omrekening van lesuren naar SBU wordt, anders dan de Raad BIG voorstaat, er van uitgegaan dat 30 theoretische lesuren gelijk staan aan 40 SBU's. Een praktijkuur is gelijk aan een klokkuur.

Zoals artikel 1 van het onderhavige besluit aangeeft, zullen degenen die de in dat artikel bedoelde opleiding met goed gevolg hebben voltooid, het recht hebben de titel van verzorgende individuele gezondheidszorg te voeren. Aangezien het hier om een nieuwe opleiding gaat zal het enige jaren duren voordat er afgestudeerden zijn. Het beroep van verzorgende individuele gezondheidszorg bestaat formeel nog niet.

Er zijn thans twee beroepen die materieel grote overeenkomst vertonen met het beroep van verzorgende individuele gezondheidszorg zoals dat wordt geschetst in de bijlagen van het rapport van de Commissie Kwalificatiestructuur. Het betreft het beroep van ziekenverzorgende en het beroep dat in de praktijk wordt aangeduid als verpleger/verpleegster, hierna verpleger genoemd. De inhoud van deze beroepen heeft uiteraard bijgedragen aan de ontwikkelingen die hebben geleid tot de beslissing het beroep van verzorgende individuele gezondheidszorg in het leven te roepen.

De beslissing tot regeling van het beroep van verzorgende individuele gezondheidszorg houdt tevens in dat de beroepen van ziekenverzorgende en van verpleger zullen verdwijnen. De titels ziekenverzorgster en ziekenverzorgster verdwijnen met de intrekking van de Wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters, hetgeen zal samenvallen met het tijdstip van inwerkingtreding van het onderhavige besluit. Voorts wordt de toelating van studenten tot de krachtens de Wet op de ziekenverzorgers en ziekenverzorgsters geregelde opleiding gestopt. De studenten die deze opleiding thans volgen, worden in staat gesteld deze af te ronden. Voor de verpleger zal de opleiding formeel verdwijnen met de schrapping in het Centraal register beroepsopleidingen (artikel 6.4.1 WEB) van de middelbare dienstverlenings- en gezondheidszorgopleiding, Afdeling Verpleging (m.d.g.o.-vp). Er worden vanaf augustus 1997 geen studenten meer toegelaten tot de opleiding. De vóór dat tijdstip toegelaten studenten kunnen hun opleiding afmaken. Per 1 augustus 1997 is een nieuw samenhangend opleidingsstelsel voor verpleegkundige en verzorgende beroepen gestart.

Gezien het vorenstaande ligt het in de rede dat de op het tijdstip van inwerkingtreding van het onderhavige besluit reeds gediplomeerde ziekenverzorgenden en verplegers alsmede degenen die op dat tijdstip in

opleiding zijn voor een van beide beroepen en die opleiding nadien voltooien, door middel van overgangsrecht in aanmerking moeten kunnen komen voor het recht de titel van verzorgende individuele gezondheidszorg te voeren.

Artikel 107a van de wet, dat via een recente wetswijziging werd ingevoegd, opent daartoe de mogelijkheid. Dit artikel bevat namelijk een aparte overgangsmaatregel ten aanzien van die beroepen die niet wettelijk geregeld waren vóór de datum van inwerkingtreding van artikel 34 van de wet, zoals het beroep van verzorgende individuele gezondheidszorg. De maatregel houdt in dat personen wier verworven vakbekwaamheid, gelet op het bezit van een door de minister aangewezen getuigschrift, geacht kan worden gelijkwaardig of nagenoeg gelijkwaardig te zijn aan de vakbekwaamheid welke uit het voltooid hebben van de krachtens artikel 34, eerste lid, van de wet geregelde of aangewezen opleiding tot het desbetreffende beroep kan worden afgeleid, gelijkgesteld worden met degenen die de geregelde of aangewezen opleiding tot het nieuwe beroep hebben voltooid. Het is niet nodig om een verklaring van vakbekwaamheid aan de minister te vragen; de houder van het aangewezen getuigschrift mag van rechtswege de (opleidings)titel in kwestie voeren.

In het kader van artikel 107a van de wet kan de minister de getuigschriften van ziekenverzorgende en verpleger aanwijzen als rechtgevend op het voeren van de titel van het nieuwe beroep.

Diegenen die niet over een aangewezen getuigschrift beschikken maar van mening zijn dat zij de vereiste vakbekwaamheid hebben verworven, kunnen zich wenden tot een instelling die de aangewezen opleiding tot verzorgende individuele gezondheidszorg verzorgt met het verzoek om een proef (c.q. examen) te mogen afleggen. Bij voldoende resultaat kan betrokkene het desbetreffende getuigschrift krijgen. Een andere mogelijkheid is het behalen van het nieuwe getuigschrift via een verkorte leerroute (door middel van vrijstellingen).

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E. Borst-Eilers